

## UNED : RHEOLI GLASWELLTIR

### STAFF

### CYFLWYNIAD

Pwrpas yr Uned hon yw amlygu potensial glaswellt mewn systemau cig eidion. Gall porfa sy'n cael ei reoli'n dda gwrdd ag anghenion maethol gwartheg eidion heb orfod defnyddio porthiannau amgen neu brynu porthiannau.

Ar ôl cwblhau'r Uned hon, bydd y myfyrwyr yn gallu diffinio rôl rheoli porfa'n dda ac amlinellu'r elfennau allweddol cynhyrchu glaswellt a'i ddefnyddio drwy bori a chadwraeth.

### GEIRIAU ALLWEDDOL

#### MATHAU O DIROEDD PORI

- **Glaswellt** – rhygwellt parhaol, rhygwellt Eidalaidd, peisgwellt y waun, rhonwellt a byswellt
- **Codlysiau** - meillion coch, meillion gwyn - codlys sydd â bywyd byrrach ond sy'n godlys mwy cynhyrchiol. Gellir ei dyfu gyda glaswellt fel y rhygwellt Eidalaidd ar gyfer cynnyrch silwair uchel neu ar ben ei hun, lle gall adladd silwair ddarparu deiet pesgi rhagorol i wartheg ac ŵyn ddiwedd yr haf a'r hydref.

#### RHEOLI CHWYN

#### CYNNAL A CHADW A GWELLA TIROEDD PORI

- Ail-hadu – cyfleoedd i fynd i'r afael â chwyn, manteisio ar briodoleddau amrywiaethau wedi eu gwella, gwella ansawdd a blasusrwydd porfa a defnyddio llai o wrtaith drwy gyflwyno meillion
- Yn aml, gellir cael gwelliannau dramatig drwy wella rheolaeth yn unig, gyda phwyslais ar ddraeniad a chywasgiad pridd, ffrwythlondeb pridd, pori a rheoli chwyn

#### TAIL/DOM A GWRTAITH

- Ffrwythlondeb pridd - samplu a phrofi er mwyn pennu pH a lefelau ffosffad a photash
- Tail/Dom
- Gwrtait

- Nitrogen
- Ffosffad a photash

## PORI

- Targeddu uchder tir pori
- Pori cymysg

## GWAIR NEU SILWAIR

- Dyddiad cynaeafu ac ansawdd silwair
- Techneg cynaeafu - gwywo, ychwanegyn - ystyried y defnydd o ychwanegyn ar gyfer deunydd o ansawdd uchel yn unig, selio, amddiffyn
- Porthi

## CNYDAU GWAHANOL NEU ATODOL

- Grawnfwydydd
- Gwreiddlysiau
- Codlysiau deiliog

## ADNODDAU

*EBLEX (2006) Beef Action for Profit 16 – Better Returns from Conserved Forage*

*EBLEX (2010) Improving Pasture for Better Returns; Beef and Sheep BRP Manual 1*

*EBLEX (2010) Improving Soils for Better Returns; Beef and Sheep BRP Manual 3*

*EBLEX (2010) Managing Clover for Better Returns; Beef and Sheep BRP Manual 4*

HCC (2008) Rheoli Glaswellt

*HCC / EBLEX / QMS (2009) Grassland Management DVD*

[www.fwi.co.uk/landing-page/livestock/grasswatch/](http://www.fwi.co.uk/landing-page/livestock/grasswatch/)

## GWEITHGAREDDAU DYSGU